

Mr. SPEAKER.—Let her kindly put them in writing and pass them on to me by evening today. I will pass them on and have the replies ready. I will hold over the question and I will call it after one week. In one week it must be over and there is no question of extension of time after a week.

Sri S. R. KANTHI.—Yes.

Mr. SPEAKER.—The question is held over.

### Gomal Land in Pensamudra Village of Channagiri Taluk.

\*Q.—158. Sri T. D. DEVENDRAPPA (Bhadravathi).—

Will the Government be pleased to state :—

- (a) the present strength of cattle in Pensamudra Village of Ubrani Hobli, Channagiri Taluk ;
- (b) the extent of gomal land retained for grazing of these cattle ;
- (c) the extent of gomal land cultivated unauthorisedly in the said village ?

A.—Sri M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue).—

(a) 377.

(b) 74-27 acres.

(c) 14 acres.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ.—ನನ್ನ (ಎ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ 377 ರಾಸುಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. 100 ರಾಸುಗಳಿಗೆ 30 ಎಕರೆ ಜಮೀನು ರಿಜರ್ವ್ ಆಗಿರಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಗೋವಾಳಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರೂಲ್ಸ್ ನಲ್ಲಿದೆ. (ಬಿ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಕೇವಲ 74 ಎಕರೆ ಚಿಲ್ಲರೆ ಗೋವಾಳ ಜಮೀನು ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇನ್ನು 14 ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಎಣ್ಣೆಗೋಡುಗಳೇ ಆಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—100 ರಾಸುಗಳಿಗೆ 30 ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇರಬೇಕು ಎಂದು ರೂಲ್ಸ್ ನಲ್ಲಿದೆ. ಈಗ ರಾಸುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆದರೆ ಭೂಮಿಯ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಸುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಗೋವಾಳ ಕಡಿಮೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಆದರೆ ರೈತರಿಂದ ಜಮೀನು ಕಿತ್ತು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—(ಸಿ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ 14 ಎಕರೆಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅಂತಹವರ ಮೇಲೆ ಏನೇನು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಕ್ರಮ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ.—ದನಗಳಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಿರತಕ್ಕ 14 ಎಕರೆ ಗೋವಾಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅನಧಿಕೃತ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕವರಿಗೇನೇ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಗೋವಾಳದ ಜಮೀನು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ರ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಕೋಡಿನ ಸೆಕ್ಷನ್ 209ರ ಪ್ರಕಾರ ಅವರಿಗೆ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಅ ಜಮೀನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ.—74 ಎಕರೆ ಗೋಮಾಳದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಪೈಕಿ 14 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಡವರು ಕೂಲಿಗಾರರು ಆದರಲ್ಲೂ ನಿಮ್ಮ ಪಂಗಡದವರು ಸಾಗುವಳಿಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಅವರಿಗೇ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—Insufficient holders, landless people ಏನಾದರೂ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಒಂದುವೇಳೆ 6 ವರ್ಷಗಳತನಕ ಅದು ಅವರ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರೆ ಅವರಿಗೇ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಒಂದು ಸರ್ಕ್ಯೂಲರ್ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಬಡವರು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಗೋಮಾಳ ಕಡಮೆ ಇದ್ದರೂ ಸಾಗುವಳಿಮಾಡುವುದು ಕ್ಯಾದರೂ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅನಧಿಕೃತ ಸಾಗುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಜಮೀನು ಬಡಬೇಕೆಂದು ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೂ ಗೋಮಾಳ ಜಮೀನು ಇದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 100 ರಾನುಗಳಿಗೆ 30 ಎಕರೆ ಗೋಮಾಳ ಇರಬೇಕೆಂದು ನಿಯಮ ಇದೆ. ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗೋವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೇನೋ ಏರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆದರಲ್ಲೂ ಈ Cow slaughter ಬಂದ ಮೇಲೆ ಪಶುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಏರುತ್ತಿದೆ ಅವರ ಭೂಮಿ ಮಾತ್ರ ಅಷ್ಟೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಗಾಂವಿವೀರಪ್ಪ.—ಗೋಮಾಳದ ಜಮೀನನ್ನು ಅನಧಿಕೃತ ಸಾಗುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಗೋಮಾಳದ ಜಮೀನು ಬಹಳ ಕಡಮೆಯಾಗಿ ಗೋವುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಇದು ಒಂದು ನಮಸ್ಕೈ ಈಗ ದೇಶದ ಮುಂದಿದೆ. ಜನಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ದನಗಳಿಗೆ ಜಮೀನು ಕೊಡಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಗೋಮಾಳ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಜನಗಳು ಆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಏನೂ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಜಮೀನು ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿದ್ದಿರುವುದೇ ಎನಾ ಅಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ಕೂಡ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಅದೇ ಜಮೀನನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ಉತ್ತು ಬಿದಾರು ಪಲ್ಲಗಳನ್ನು ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಜೊತೆಗೆ ಹುಲ್ಲು ಸಹ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಗೋಮಾಳವನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟರೆ ಏನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಒಂದುವಿಧದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ರೈತರಿಗೆ ತಂತಮ್ಮ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಮೇವು ಬೆಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಎಂಬುದಾಗಿ ಪ್ರಚಾರಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮವೆಂದು ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—ದನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಗೋಮಾಳ ಇರಬೇಕೇನೋ ಸರಿ ಎಂದು ಒಂದು ಕಡೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಗೋಮಾಳದಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿಮಾಡಕೂದು. ಹುಲ್ಲು ಮಾತ್ರ ಬೆಳೆಯಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿ ? ಯಾವುದು ತಪ್ಪು ? ದನಗಳು ಒಡ್ಡಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಜಾಗ ಬೇಡವೇ ? ಗೋ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ತಕ್ಕವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಡವೇ ? ಅದು ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಗೋಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಗೋಸಂಪತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬುದೇ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯಲ್ಲೊಂದಾಗಿವೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಇರತಕ್ಕ ಗೋವುಗಳಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬ ಮೇವುಪಾಕಿ ಗೋವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಲು control of breeding ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಒಳ್ಳೆಯ ತಳಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಯಾವ್ಯಾವ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಭೂಮಿ ಇದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಗೋಮಾಳಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಮೀನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಜಮೀನೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾವನ್ನೊಪ್ಪಾಗಿ ದನಗಳು ಇರುವುದು ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ರೈತರ ಹತ್ತಿರ ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಜಮೀನು ಇರುತ್ತದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಅಂತಹವರು ಗೋಮಾಳಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಮೀನನ್ನು ಬಡಬಹುದು ಸಾಕಷ್ಟು ದನಗಳು ಇಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕ ಬಡವರಿಗೆ ಅವರಲ್ಲೂ ಜಮೀನು ಸಾಕಷ್ಟು ಇಲ್ಲದಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಗೋಮಾಳಕ್ಕಾಗಿ ಜಮೀನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈಗಿರತಕ್ಕ ರೂಲ್ಸ್‌ನ್ನು relax ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀಪಾತಿ ಸುಶೀಲಾಬಾಯಿ ಹೀರಾಚಂದ್ ಪಾ.—ಗೋಮಾಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಗೋ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹಾಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಊರಿನೊಳಗೆ ಗೋಮಾಳ ಜಮೀನು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಎಲ್ಲ ದನಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸುವುದು ? ಎಲ್ಲ ಗೋಮಾಳ ಜಮೀನು ಇಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲಿ ಗೋಮಾಳ ಜಮೀನು ಬೇಡವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆ ಹಾಲು ದೊರೆಯುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, to decrease the number of cattle and increase the amount of milk ಎಂದು ತತ್ವವನ್ನು ನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಅವರು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಹಳ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಪಶುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡೆಸುವುದಕ್ಕೂ ಹಾಲು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಪಶುಗಳ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ತಂದಿಹಾಕದೆ ಅವನ್ನು ಉಪವಾಸವಿಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಇರತಕ್ಕ ಪಶುಗಳಿಂದ ಒಳ್ಳೆ ತಳೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವಕ್ಕೆ ನೀರು ಹುಲ್ಲು ಜಾಸ್ತಿ ಹಾಕಿದರೆ ದಿವಸಕ್ಕೆ 15 ಸೇರು ಹಾಲುನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಮೇವು, ನೀರು ಕೊಡದೆಯೇ ಬಕೆಟ್ ತುಂಬ ಹಾಲು ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ಅವು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರೂಝ್ ಅನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ ಆ ದೇಶವೇ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಫ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ.—ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಪಶುಪಾಲನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹಾಲಿನ ಒಂದು ಆದಾಯದ ಮೇಲೆ ಜೀವನ ನೆಸುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಈ ಒಂದು ತತ್ವ ದಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಅಲ್ಲದೆ ಇತರ ಸಾಕುಪ್ರಾಣಿಗಳು ಎಂದರೆ ಕುರಿ, ಕತ್ತೆ—ಇವುಗಳ ಗೊಬ್ಬರ ಕಡೆಮೆಸಾಗುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಜಮೀನು ಇದೆಯೋ ಆರೆಂ ರಾಜ್ ಗೋವಾಳಕ್ಕೆ ಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಜಮೀನು ಇಲ್ಲದಂತಾದಾಗ ಅವರು ಎಲ್ಲಿ ಜಮೀನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಉಪವಾಸವಾಗಿ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಅದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಿ. ಎಲ್. ಸುಬ್ಬಮ್ಮ.—ಉಳುವುದಕ್ಕೆ ಜಮೀನು ಇಲ್ಲದ ರೈತರಿಗೆ ಗೋವಾಳವಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಕೆಲವರು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆಂದು ಜಮೀನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಮಾರಿ ದನಗಳಿಗೆ ವೇಯುವುದಕ್ಕೆ ಗೋವಾಳವಿಲ್ಲದೆ, ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಬೇಡಿ ಇರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಕೆಲವರು ತಾವು ಬಡವರು ಎಂದು ರಿಯಾಯಿತಿ ದರದಲ್ಲಿ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಕೆಲವರು ಆ ರೀತಿ ಮಾರಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಉಂಟು. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ, ಅವನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಿ. ಎಲ್. ಸುಬ್ಬಮ್ಮ.—ಹಸುಗಳಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಾ ಮೇವು ಹಾಕಿ ನೀರು ಕುಡಿಸದೆ ಅವು ಎಲ್ಲೋ ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗಿ ಅಡ್ಡಾಡಿಕೊಂಡು ಮೇವು ತಿಂದು ಬಂದು ಒಂದು ಬಕೆಟ್ ಹಾಲು ಕರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅವು ಹೇಗೆ ಕರೆಯುತ್ತವೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೋ ಎರಡು ಹಸುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಥವಾ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ 8-10 ಜೊತೆ ಹಸುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವರಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆಯೋ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ.

Sri D. PARAMESWARAPPA.—Gomal land that comes under achkat channel area, is being disposed of now. Would you take any measures to reserve them in the interests of the cattle?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಇಲ್ಲ. ಅದು ಚಾನರ್ ಎರಿಯಾ ಬಂದು ಇರಬೇಕು ಎರಿಯಾ ಬಂದರೆ It is not possible to reserve any gomal. ಅಲ್ಲಿ ಚಾನರ್ ತರುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಯಾರಾದರೂ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. Temptation will be so much that it is impossible to keep it for gomal.

Sri J. P. SARWESH.—Is there any difference in the reservation of gomal lands in wet and dry areas? Is not the same principle of 30 acres per 100 cattle followed?

Sri M. V. KRISHNAPPA.—In the old Mysore parts that is the rule, thirty acres for every 100 cattle. But it does not apply to the Bombay Karnatak area and Hyderabad Karnatak area, because there is very little gomal there. In the Hyderabad area, it is called Gairan land. But I have not come across even 100 cases of such land. The little that was available has been disposed of.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲಾಬಾಯ್ ವಿರೂಪಾಚಂದ್ ಪಾ.—ಪೇಟೆಯಲ್ಲರತಕ್ಕ ಹಸುಗಳು ಬಕೇಟ್ ತುಂಬಾ ಹಾಲುಕೊಡುತ್ತವೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಆ ಹಸುಗಳ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಹೋರಿಗಳು ಒಕ್ಕಲುತನದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹಸುಗಳ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಹೋರಿಗಳು ಒಕ್ಕಲುತನದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಳ್ಳಿ ಗಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಗೋಮಾಳವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಆ ಹಸುಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಗೋಮಾಳಗಳನ್ನು ಜೋಪಾನಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಬೆಂಗಳೂರು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಬನ್ನಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕ್ರಾಸ್‌ಬ್ರೀಡ್ ಹಸುಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಹೋರಿಗಳು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚೋದನ್ನು ಎಳೆಯುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಪ್ಪುಭಾವನೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸ ಮಾಡಬಾರದು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದರೆ ಕ್ರಾಸ್‌ಬ್ರೀಡ್ ಹಸುಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಹೋರಿಗಳು ಕೆಲಸಮಾಡುವುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ.—ಕೆಲವು ಕಡೆ ಗೋಮಾಳವನ್ನು ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ದನಕರುಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಗೋಮಾಳದ ಜಮೀನಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಖಚಿತವಾದ ಒಂದು ನೀತಿಯೇನು ? ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಸರ್ಕಾರವರು ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯೇನೆಂದರೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸರ್‌ಫ್‌ಲಾಂಡ್ ಇದ್ದರೆ, Gomal is there because, there is enough of land. There are other villages where the number of people has increased and has been increasing, and there is very little land. There, there is so much of pressure for land for cultivation. In such cases, we have to relax the rules and give enough land to people. That is the policy of the Government.

### Grant of Land for Cashew Cultivation in Bhadravathi Taluk.

\*Q.—159 Sri T. D. DEVENDRAPPA (Bhadravathi).—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the number of applications received from Bhadravathi Taluk for grant of lands for cashew cultivation ;

(b) the extent of land given to each one of those applicants ?

A.—Sri M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue).—

(a) Ten.

(b) Out of ten applicants three applicants have been granted lands as follows :—

(1) 17 acres 38 guntas.

(2) 15 acres 28 guntas.

(3) 25 acres.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ.—ಭದ್ರಾವತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಗೇರುಬೀಜದ ಸಾಗುವಳಿಗೋಸ್ಕರ ಜನಗಳಿಂದ 10 ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದವು, ಅವುಗಳ ಪೈಕಿ 3 ಜನಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೀರಿ, ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳೇನು ?

Mr. SPEAKER.—Let the Minister not disclose the names. Why does the Hon'ble Member want the names and what is the purpose in asking the names ?